

Osztályfőnöki órák gimnáziumok 9–12. évfolyama számára

Célok és feladatok:

A nevelés valamennyi pedagógus feladata és szakmája. A 14-22 évesek személyiségfejlődési sajátosságai miatt a nevelés ebben az életkorban jelentős szereppel, de ugyanakkor különös sajátosságokkal bír. A kamaszkoruk delén a középiskolába lépő tanulók a következő négy-hat év során kivétel nélkül belépnek az ifjúkorba.

Az ambivalencia - az ellentétes érzelmek egyidejű előfordulása - számos nehézséget jelent a serdülő diáknak. Vágyik az önállóságra, de ugyanakkor szüksége is van a meleg, szeretetteljes emberi kapcsolatokra. Saját személyisége alakításában is az ellentétek jellemzik: időnként az énfelnagyítás dominál - sérthetetlennek érzi magát, kapacitását határtalannak hiszi, ami könnyen veszélybe sodorhatja - máskor pedig elhatalmaskodik rajta az önbizalomhiány, a búskomorság állapotába süllyed, önértékelési zavar lép fel nála. A középiskolás évek második felében egyre sürgetőbbé válik a további életutat erőteljesen meghatározó döntések meghozatala, a - napjainkban egyre több problémát hordozó, bizonytalan perspektívájú - felnőtt életre történő felkészülés.

Ebben a konfliktusokkal teli életszakaszban a diáknak feltétlen szüksége van a válságain átsegítő, példát, de legalábbis irányt mutató, az önálló döntések meghozatalát előkészítő, segítő felnőttre. E funkció betöltésére a szülők mellett (olykor sajnos helyett) a pedagógus a leghivatottabb, hiszen állandó, rendszeres, személyes kapcsolatban van a diákok tömegeivel az év nagy részében, egy nap jelentős hányadában. Iskoláinkban e téren hagyományosan az osztályfőnökökre hárul a felelősség nagy része. Hangsúlyozni kell azonban, hogy a fiatal személyiségi vonásai a családban sarjadnak ki és izmosodnak meg; az iskola ezeket a pozitív hatásokat, nevelési értékeket kiaknázza, felerősíti, a családból hozott negatív nevelési mintákat, szokásokat azonban végtelenül nehezen tudja - ha tudja - ellensúlyozni. És itt a családnak nemcsak az anyagi helyzete a lényeg, hanem az életmódjából fakadó szocializáltságra, szellemi szintre, és főképpen a szülő(k) és a gyermek(ek) közötti érzelmi-lelki kapcsolatokra.

Az osztályfőnök munkája során - mindezeket a körülményeket figyelembe véve - igyekszik céltudatosan összehangolni az iskolai és az iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai

törekvéseket. Legfőbb feladata természetesen az, hogy a reá bízott osztályt tervszerűen irányítsa, vezesse. Az osztályfőnöki helyi tanterv ebben nyújt segítséget, de ennek megvalósításához elengedhetetlenül fontos a mindenkori osztályfőnök egyedi, az adott tanulócsoporthoz kialakított saját programja.

Fejlesztési követelmények:

Segíteni a tanulót abban és megtanítani őt arra, hogy önmagát érdekesnek és értékesnek lássa, az élete célját keresse, másokra odafigyeljen, másokkal kommunikáljon.

Segíteni abban, hogy tartozzék valahová, valakihez, akik elvárják tőle, hogy igényes legyen, s akiknek nem csak kényszerből, de belső akaratából is meg akar felelni

Felismerje, hogy az élet felnőttként való megéléséhez önbizalom, önhitt kell.

Ráébreszteni a felelősségteljes gondolkodás fontosságára, az emberi élet méltóságára, a környezettel való harmonikus együttléti igénylésére

Legyen fogékony a társadalmi együttélés szabályainak megismerésére, a tudatos belátáson alapuló kritika elsajátítására, az önálló tájékozódásra és a tudatos életvezetéshez szükséges jellemvonások, készségek és ismeretek fejlesztésére.

Ráérezzen a kiegyensúlyozott életmód és életvitel jelentőségére a saját egészségében.

Megismerje a szexualitás társadalmi értelemben problematikus megnyilvánulási formáit, valamint az azokhoz kapcsolódó közösségi reakciókat.

Javasolt taneszközök:

Ajánlott irodalom:

Aszmann Anna (szerk.) : Egészségvédelem az oktatásban

Bagdy Emőke -Telkes József : Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában

Bácskai Júlia : Magánélettan 1-2

Békefi József (ford.) : Az elsősegély kézikönyve

Dr. Berend Mihály : Útmutató a "Felkészülés a családi életre" tantárgy oktatásához.

Dr.Czeizel Endre : Felkészülés a családi életre

Dr.Kisida Erzsébet : Állampolgári ismeretek

Kiss Albert : Szexuálkultúra

Pease,Allan : Testbeszéd

Rudas János : Delfi örökösei

Dr.Sille István : Illem, etikett, protokoll

Szabó Kálmán : Osztályfőnöki kézikönyv

Szekszárdi Júlia: Nevelési kézikönyv nem csak osztályfőnököknek

Vekerdy Tamás : Kicsikről nagyoknak 2.(Az iskoláskor)

Walker, Jamie : Feszültségoldás az iskolában (Játékok és gyakorlatok)

Zsidi Zoltán : Hagyjuk sorsára ? (Magatartászavar fiatalokban)

A tantárgy óraterve:

	A tantárgy heti óraszám	A tantárgy éves óraszám
9. évfolyam	1	36 (36 hét)

9. évfolyam

A tematikai egységek áttekintő táblázata

9. évfolyam	Elméleti óra
Tájékoztatás, technikai információk az adott évről: házirend, baleset-tűzvédelem	3
Ismerkedés játékos formában: névlánc, kip- kop kivagyok	1
Illemszabályok elsajátítása, megbeszélése	1

Viselkedéskultúra alkalmazása, szituációs játékokban avagy: Tudni illik mi illik?	2
Drámapedagógia alkalmazása	
Október 6.-a jelentősége, történeti háttére, megemlékezés	1
Tanulás módszertan: hatékony időbeosztás, ötletbörze	1
Október 23.-a jelentősége, történeti háttére, megemlékezés	1
Egészséges életmód: egészséges táplálkozás, sport jelentősége, rendszeres testmozgás, betegségek előfordulása, WHO	6
Mikulás ünnepség	1
Ünnepekre való ráhangolódás: karácsonyfa állítás, név húzás ajándékozás céljából	1
Osztálykarácsony	1
Ünnepi visszatekintő	1
Félév értékelése, bizonyítvány kiosztása	1
Célok és feladatok a második félévben	1
Népszokások- farsangi ráhangolódás, hagyományok, Busó járás, szituációs játékok, versenyek, vetélkedők	3
Szociológiai felmérések: Az osztályom és én Asszociációs térkép- felmérések kiértékelése	3
Március 15. -ijelentősége, történeti háttére, megemlékezés	1
Közlekedés biztonság- közlekedés kultúra	2

Népszokások, húsvét, készülődés, hagyományok	2
Föld napja: a környezetudatosságra való nevelés, szelektív hulladék gyűjtés fontossága, hulladékgyűjtés	3
Évzárás, értékelése	1
Összesen	36